

विद्या भवन बालिका विद्यापीठ लखीसराय  
वर्ग दशम् विषय संस्कृत विषयशिक्षक श्यामउदय सिंह  
ता: 16-05-2021 (एन.सी.ई.आर.टी. पर आधारित)  
पाठ : द्वितीयः पाठनाम् बुद्धिर्बलवती सदा

1.
  - i. तत्र राजसिंहो नाम राजपुत्रः वसतिस्म।
  - ii. बुद्धिमती चपेट्या पुत्रौ प्रहृतवती।
  - iii. व्याघ्नं दृष्ट्वा धूर्तः शृगालः अवदत्।
  - iv. त्वं मानुषात् विभेषि।
  - v. पुरा त्वया मह्यं व्याघ्रत्रयं दत्तम्।

उत्तराणि-

- vi. तत्र किम् नाम राजपुत्रः वसतिस्म?
  - vii. बुद्धिमती कथा पुत्र प्रहृतवती?
  - viii. कम् दृष्ट्वा धूर्तः शृगालः अवदत्?
  - ix. त्वम् कस्मात् विभेषि?
  - x. पुरा त्वया कस्मै व्याघ्रत्रयं दत्तम्?
2. **अधोलिखितानि वाक्यानि घटनाक्रमानुसारेण योजयत-**
    - i. व्याघ्रः व्याघ्रमारी इयमिति मत्वा पलायितः।
    - ii. प्रत्युत्पन्नमतिः सा शृगालं आक्षिपन्ती उवाच।
    - iii. जम्बुककृतोत्साहः व्याघ्रः पुनः काननम् आगच्छत्।
    - iv. मोर्गे सा एकं व्याघ्रम् अपश्यत्।
    - v. व्याघ्रं दृष्ट्वा सा पुत्रौ ताडयन्ती उवाच-अधुना एकमेव व्याघ्रं विभज्य भुज्यताम्।
    - vi. बुद्धिमती पुत्रद्वयेन उपेता पितृर्गृहं प्रति चलिता।
    - vii. 'त्वं व्याघ्रत्रयम् आनेतुं' प्रतिज्ञाय एकमेव आनीतवान्।
    - viii. गलबद्धशृगालकः व्याघ्रः पुनः पलायितः।

उत्तराणि-

- ix. बुद्धिमती पुत्रद्वयेन उपेता पितृर्गृहं प्रति चलिता।

- x. मोर्ग सा एकं व्याघ्रम् अपश्यत्।
- xi. व्याघ्रं दृष्ट्वा सा पुत्रौ ताडयन्ती उवाच-अधुना एकमेव व्याघ्रं विभज्य भुज्यताम्।
- xii. व्याघ्रः व्याघ्रमारी इयमिति मत्वा पलायितः।
- xiii. जम्बुककृतोत्साहः व्याघ्रः पुनः काननम् आगच्छत्।
- xiv. प्रत्युत्पन्नमतिः सा शृगालं आक्षिपन्ती उवाच।
- xv. 'त्वं व्याघ्रत्रयम् आनेतु' प्रतिज्ञाय एकमेव आनीतवान्।
- xvi. गलबद्धशृगालकः व्याघ्रः पुनः पलायितः।